

Kutasó Község Önkormányzata

Gazdasági program 2011-2014

Bevezető

Kutasó község hazánk északi régiójában, Nógrád megyében, az aprófalvas belső-cserhádi térségben fekszik, a Cserhát hegység dombjai között. A 314 méter magas Királykára épült kisközség természeti adottságai kedvezőek, vadban gazdag erdővel keretezett, művelésre azonban kevésbé alkalmas földekkel. 2009-ben 22 környező településsel együttműködve – legfontosabb erőforrásaink és értékeink, így mindenekelőtt természeti környezetünk és hagyományos falusi életformánk megóvása és rehabilitációja érdekében – létrehoztuk a Cserhát Natúrparkot. Kis falunkban, mely immáron összközműves, kertés családi házakban 85 ember él (bejelentve: 122 fő), a lakosság szám évek óta stagnál vagy enyhén növekszik. A község adósságterhe az utóbbi évek fejlesztéseinek, erőn felüli, szociális megfontolású vállalásainak finanszírozási nehézségei miatt rendkívüli mértékben megnőtt, 2010 októberében lakosonként kb. 300.000.- Ft volt. 2011. április elején kb. 200.000.- Ft/fő. Kutasó Község Önkormányzata az adósságok rendezését – kiemelt fontosságának megfelelően – körültekintően, folyamatosan végzi. A falu vezetésének legfőbb célja és törekvése azon életfeltételek biztosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a kutasói emberek értelmes és boldog életet éljenek, a családok vagyonosodjanak. Túl ezeken, ahhoz, hogy Kutasó élhetőbbé váljon, a következő célokat fogalmazzuk meg: legyen munkalehetőség, váljon hangsúlyosabbá a mobilitás, nyerjen teret a vállalkozói-szolgáltatói szemlélet, erősödjön, legyen összetartó a faluközösség, alakuljanak ki előremutató, jó szokások, önkormányzati és térségi szinten induljon be a befektetési szemléletű tervezés és gazdálkodás. Ez a dokumentum ezekhez a célokhoz határoz meg eszközöket, stratégiát.

Helyzetelemzés

A stratégiai tervezés gazdaságunk minden egyes szegmensében az *erőforrások*, a *szükségletek*, a *lehetőségek* és a *kockázatok* számbavételét igényli. Helyzetelemzésünk értékelvű, a jövőre irányuló.

1. Természeti környezet

Közigazgatási területünk 605 hektár, földutak – köztük egy jelölt turistaút – hálózák be. Ennek nagy része erdő. A hűvös völgyoldalokban bükkösöket, a meleg oldalakon tölgyeseket, a száraz, sziklás gerinceken bokorerdőket, míg a patakok mentén égereseket találunk. A térség zonális növénytakarsága – melyre a Cserhát neve is utal – a középhegységi cseres-tölgyes. A táj – az ipar és az infrastruktúra fejletlensége okán is – kivételesen szép, harmonikus, ugyanakkor változatos. Természeti környezetünk erőforrásait (értékeit) csak kis részben tudatosítjuk, hasznosítjuk, védjük és gondozzuk. Az életkörülményeinket meghatározó környezeti (kockázati) paraméterek (lég-, talajszennyezettség, zaj, éghajlat,

biológiai élőhelyek, biodiverzitás, energiaforrások, árvíz-, belvívveszély, stb.) kifejezetten jók. Kiemelendő a Bokor község közigazgatási területén található, nagy hozamú kút, mint ivóvíz-bázis, valamint a Kutasó területén felépült szennyvíztisztító telep. Ezekre a létesítményekre megbízható lakossági szolgáltatások épülnek, melyeket a Bokor-Kutasó Községgazdálkodási Társulás biztosít, szakértő felügyelet mellett. Természeti környezetünk megőrzése (ezen belül értékeinek tudatosítása) a jövőben mind több munkát, törődést igényel majd.

2. Falukép

Településünk szerkezete: középen a főtér (piactér) a középületekkel (templom, községháza, könyvtár), buszmegállóval és szolgáltató egységekkel (élelmiszer- és italbolt), innen 3 szélesebb utca indul keleti, nyugati és északi irányba, ezekhez 4 további, keskenyebb, rövidebb utca csatlakozik. A Kossuth Lajos tértől délre, a templom mögötti dombon található a kis temető. Az elrendezés központosított, kiegyensúlyozott, megőrzendő hagyományos településszerkezet. A hosszabban futó utcákról a hosszúkás telkek a határba futnak fel, a családok többnyire hátsó bejáratot is nyitnak. A hátsó telekhatárok mentén földutak futnak, közművek nem épültek ki. Ez jótékonyan megakadályozza a telkek felszabdálását. A rövidebb utcákról induló telkek a hosszabb utcák telkeivel határosak hátulról. A kerítések kiépítettsége, állapota nem mindenhol kielégítő. A telkekre a vadak hátulról be-bejárnak. Az Ady Endre utca és a Toldi utca kelet felé futó szakasza között parkosított, nagy zöld terület található. Ezen a sportpálya, a játszótér, a Palóc kemence és az orvosi rendelő parkos környezete, valamint a lovarda és a szennyvíztelep osztozik. A Magyar Közút Zrt. kezelésében lévő kutasói-bokori bekötőút (4 km) állapota évről évre romlik, a 2010. év nagy esőzései nyomán immár teljes felújításra szorul. Saját kezelésű úthálózatunkon néhány rövidebb szakasz vár felújításra. A faluban 6-7 rendetlen, elvadult telek, leromlott állapotú ház van, illetve a kertek hátsó, „gazdasági” épületei vannak jellemzően egyre rosszabb állapotban. A lakóingatlanok száma 76. Kutasó jellegzetessége, hogy a házak a szabadba néznek, kertkapcsolatosak, a telkek mintegy a természet részei, faluszerte fűrt kutak találhatóak. Jelentős a zöld felület: gondozott gyepek, árokpartok, kifejezetten sok nagy fával (köztük sok fenyőfajtával). A hagyományos, kontyos-tornácós palóc (100 évnél is idősebb) parasztházak mellett jelenleg már inkább a modern építésű, egyszintes családi házak dominálnak.

3. Mezőgazdaság

Az agrárium szerepe úgy Kutasón, mint térségünkben, csupán azért nevezhető meghatározónak, mert más ágazatok lényegében nincsenek jelen. Egyetlen, nem kutasói székhelyű mezőgazdasági vállalkozó van jelen a faluban, főként kalászosokkal foglalkozik. A kistermelők önellátásra termelnek, azonban a szegénység ellenére a családok önellátási színvonala az elmúlt időszakban csökkent. A fiatalabb generációk már nem használják ki a kistermelésben, állattartásban, kertgazdálkodásban rejlő lehetőségeket. A hagyományos telekméret hozzávetőleg 2000 m², ennek sok esetben több mint a fele fölöslegessé, teherré vált. Minthogy a jövőben a telkek hátsó része még stratégiaileg fontossá válhat, rendben tartásukat, hasznosításukat lehetőség szerint a tulajdoni viszonyok megváltozása nélkül kell megoldani. A mezőgazdaság a kistérség környező településein inkább alkalmi, mintsem tartós munkalehetőséget biztosít. Az utóbbi években kártevők, élősködők is nehezítik az állatok, állattartók, illetve a kertjüket művelők életét.

4. Szolgáltatások

Lakossági és turisztikai szolgáltatásokat az Önkormányzat, regionális vagy országos nagyszolgáltatók, valamint kutasói és környékbeli vállalkozások nyújtanak. Községünkbe mobilposta jár, heti hat nap, mindig dél körül, kártyás pénzfelvételre így van lehetőség. Mobiltelefonok számára térerő a falu nagy részén megfelelő erősségű. Két internetszolgáltató

van jelen, az árak az országos átlag feletti. Az energiaszolgáltatás megoldott, kimaradások ritkán előfordulnak. Légvezetékek hálózák be a falut, földvezetékekre cserélésük nem aktuális. Az ivóvíz és csatornaszolgáltatás jó színvonalú, a díjak változtatására csak a közművek működtetésének finanszírozhatósága adhat okot. A víz a lakóingatlanok 85%-ára van bevezetve. Ugyanez a csatornahálózatra való csatlakozás tekintetében 65%. Néhány család az ivóvízhálózatra kötött közkutakból vesz vizet, illetve a szennyvizet saját emésztőjébe engedi. Szippantás a faluban gyakorlatilag nem történik. A szemétszállítás a lakosság (és vendégeink) számára ingyenes, hozzájárulás meghatározása a 2010. évi lakossági programban meghirdetett tömörítés és szelektálás tartása mellett nem szükséges. A kisbolt árai az átlagáraknál magasabbak, a választék szűkös, a kiszolgálás jó. A vállalkozó egy főt foglalkoztat napi 4 órában. A lakosság nagyobb része a közeli városokban, leginkább Pásztón vásárol be, ahol szerdánként van piac. Az Önkormányzat legfőbb szolgáltatása a falugondnoki szolgálat szociális alapon történő működtetése. A falugondnok tapasztalt, felkészült, a 9 személyes falubusz kiváló állapotú, modern gépjármű. Ugyanakkor egy négykerék-meghajtású gépkocsi domborzati és útviszonyainknak jobban megfelelne. Felszereltsége megfelelő, érvényes Casco biztosítással és kgfb-sal rendelkezik. A föld- és kertműveléshez nélkülözhetetlen szolgáltatások a környező falvakban működő vállalkozóknál egyénileg elérhetőek. Kisebb gépek lakossági kikölcsonzésének feltételeit az Önkormányzat meg kívánja teremteni. Tehergépkocsival nem rendelkezünk, ezért a szállítás nehézkes és/vagy igen drága. Mindent összevetve a szolgáltatások fejlesztése, elérhetővé tétele szükséges.

5. Idegenforgalom

Községünk egy 20 fős, komfortos (fafűtésű) turistaházzal rendelkezik. A két, 5-5 emeletággal berendezett 10 fős szoba nem külön bejárattal. A konyha, az étkező, a mellékhelyiségek megfelelően felszereltek, de felújításra szorulnak. A szállás jelenleg elsősorban az árával versenyképes (bruttó 1400.- Ft + 300.- Ft idegenforgalmi adó). 2010 novemberében új felszerelések, berendezési tárgyak érkeztek, a külső és belső megjelenés kis mértékben javult. Igényes szálláshelyé alakítása csak nagy beruházással lehetséges. A Turistaház teljes körű átalakítására hatályos építési tervdokumentációval és engedéllyel igen, forrásokkal azonban jelenleg nem rendelkezünk. A Turistaház bevétele jelenleg is alacsony, a 2010. évben 836.040.- Ft volt. A hét közbeni kihasználtság, különösen iskolaidőben, teljességgel megoldatlan. A faluban működik egy falusi vendéglátóhely (szálláshely), egy lovarda, egy fazekas műhely. A lovarda számottevő forgalmat bonyolít, különösen a nyári időszakban. A szálláshely (épület) központú gondolkodást, ha az elkövetkező években komoly idegenforgalmi tevékenységet kívánunk folytatni, szolgáltatás és program központú szemléletnek kell felváltania, úm.:

- a) szálláshelyhez közvetlenül kapcsolt szolgáltatások (étkezés, kerékpárkölcsonzés, képeslap, térkép, helyi termékek, stb.),
- b) települési infrastruktúra (konferenciaterem, tűzrakó hely, játszótér, sportpálya, Internet, stb.),
- c) természeti erőforrások (természetjárás, jelölt túraútvonalak jeles helyekkel, botanikai, földrajzi tanösvény, erdei pihenőhelyek, stb.),
- d) partnerek bevonásával összeállított turisztikai programcsomagok (erdei iskola, gyerektáborok, szervezett gasztronómiai, ökológiai, kulturális, stb. programcsomagok),
- e) rendezvények, rendezvénysorozatok.

Kifejezett hangsúlyt kell fektetni arra, hogy vendégeink visszajárjanak (kötődés kialakítása, hagyományképzés). Lehetőségeket látunk Hollókő közelségében, a szomszéd településekkel való összefogásban, a Cserhát Natúrparkként való megjelenésben. 2011. augusztus 20-án, a Falunapon – pályázati pénzből – a „környezettudatosság” témájában előadásokat, bemutatókat, találkozókat kívánunk szervezni. A tudásintenzív idegenforgalmi attrakciónak egyébként nincs hagyománya Kutasón. Ezzel összefügg, hogy nincs képzett idegenforgalmi-vendéglátó szakemberünk. Tanulmányi szerződés keretében munkaerőképzésre forrást

tudunk biztosítani. Az idegenforgalmat a költségvetés önálló fejezeteként kívánjuk kezelni. Pályázatainknál, honlapunk kialakításánál, az Információs Központ működtetésében minden esetben idegenforgalmi szempontú megfontolásokat is érvényesíteni kell.

6. Szociális gondoskodás, foglalkoztatás

Az orvosi alapellátás megoldott községünkben, a házi orvos több települést is ellát. Kutasón kedden reggel 8 és 10 óra között rendel. A szomszédos településeken más napokon is elérhető. Orvosi rendelőnk modern, felszerelt, a célnak megfelelő. Internet bekötésére a közeljövőben feltétlenül szükség lesz. A rendelő épület összességében kihasználatlan. Az óvodás és iskolás gyerekek Cserhátsurányba, Hollókőre illetve Pásztóra járnak. Iskolabusz szolgáltatást – Alsótold községgel együttműködve – Pásztó viszonylatában nyújtunk. Önkormányzati határozat alapján támogatásban részesül az újszülött (születéskor, majd évente rendszeresen, 18 éves koráig), az óvodai vagy iskolai évet kezdő gyerek (minden tanév elején). Az iskolai étkeztetés 25%-os támogatásának is hagyománya van Kutasón. Pásztó Kistérség alkalmazásában 1 fő szociális gondozó dolgozik a faluban, jelenleg 9 idős korú emberről gondoskodik. A szociális étkeztetést 1 fővel vesszük igénybe. E két utóbbi szolgáltatás fenntartása a Kistérség vonatkozásában „kiegészítő normatívára” való jogosultságunk miatt fontos. Lakásfenntartási támogatásban 1 család részesül. Rendszeres szociális segélyt 1 fő kap. Bérpótló juttatásban 6-7 ember részesül. A rövid- és hosszú távú közmunkákra 2011-ben 820.000.- Ft, a 2010. évihez képest kb. 30% állami forrás áll rendelkezésre. Ez 2011-ben (és várhatóan a jövőben) érzékenyen érinti mind a rászoruló családokat, mind – kötelező feladataink ellátását veszélyeztetve – az Önkormányzatot. Alkalmazottat tart fent az Önkormányzat az ivóvíz biztosításával és a szennyvíztelep felügyeletével kapcsolatos munkákra, valamint a Turistaház gondnoki feladatainak ellátására (1-1 fő 4 órában). Kutasó község halmozottan hátrányos helyzetű település (munkanélküliség, gazdasági fejlettség). A lakóházak száma összesen 76, ennek fele lakott (38 háztartás). A lakáshelyzet, az étkezés, a téli fűtés – ha nehézségek, kompromisszumok árán is, de – mindenhol megoldott. A családok életminősége és vagyonosodása szempontjából alapvető a mobilitás és a megbízható jövedelemforrás. A háztartások több mint fele ugyanakkor gépjárművel, legalább egy stabil munkahellyel (vállalkozással) nem rendelkezik. Csupán 8-9 családban van vállalkozással vagy falun kívüli, nem önkormányzati munkahellyel rendelkező – egy, esetleg kettő – stabil kereső. Pedig ez gazdaságunk szempontjából kritikus fontosságú tényező. A háztartások több mint fele (20) gazdálkodik kizárólag öregségi vagy rokkant nyugdíjból. A ténylegesen munkát keresők száma változó, kb. 5-10 fő, többségük képesítés nélküli. A regisztrált munkanélküliek száma 15 fő.

7. Emberi erőforrások, faluközösség

A kutasói emberek ragaszkodnak szokásaikhoz, lakhelyükhöz, közösségükhöz. Az elmúlt években folyamatos, kis mértékű beköltözés volt tapasztalható. Elvándorlás – a fiatalok jellemzően középiskola utáni elköltözését leszámítva – gyakorlatilag nincs. A fiatalok elvándorlásának elsősorban racionális, objektív okai vannak, az Önkormányzat eszközei a fiatalok „visszatartásában” korlátozottak. Meggyőződésünk, hogy a helyben tartás helyett a kötődések megőrzésére/kialakítására kell helyezni a hangsúlyt. A 18 év alattiak száma 2011 márciusában 14 fő. A középfokú képesítéssel, érettségivel rendelkezők aránya növekszik. Felsőfokú végzettsége csak néhány embernek van. A fiatalok szakmaválasztása a nagyszüleikétől, szüleikétől radikálisan eltér. A jövőben a képzett szakipari, mezőgazdasági munkások hiánya prognosztizálható. A falu önellátási szintje, potenciálja évtizedek óta folyamatosan csökken (kiszolgáltatottsága nő), melynek megállítása, visszafordítása az elkövetkező években a faluvezetés egyik nagy kihívása. A politikai és gazdasági erőforrások a környező falvakhoz képest kevésbé koncentráltak. Ez jó alapot teremt a faluközösség és az Önkormányzat demokratikus működésének kiteljesedéséhez. A régi családokat rokoni szálak

és a közös múlt fűzik egymáshoz. Az érzelmi kötelékek erősek, az emberek egymással törődnek. Az utóbbi években beköltözött családokkal a település élete mozgalmasabbá vált, új igények, szempontok fogalmazódtak meg. A kutasóiak közösségéhez tartozik az a – túlnyomórészt városlakó – 20-25 család is (közülük néhány külföldi), akik ingatlanal, nyaralóval rendelkeznek, és főleg a nyári időszakban vannak itt a faluban. Közülük 10-15 család kötődése erős. A közéletben való részvételüknek hagyománya van, ezt tovább erősíteni szándékunkban áll (vö. Kutasó második alapítványának létrehozása). A község élhetőbbé válása jelentős mértékben tudati meghatározottságú, függ az emberi erőforrások kihasználtságától, a faluközösség, mint közösség minőségétől, a nyilvánosság erejétől, a jövőbe vetett hittől.

8. Nyilvánosság, részvétel, tájékoztatás

A képviselő-testület a 2010. októberi választásokon kicserélődött. A folyamatosságot ilyen értelemben a falugondnok és a jegyző személye, másrészt a továbbélő szokások jelentik. Az új vezetés elfogadása, a hivatalos nyilvánosság felépítése, megerősödése időt igényel, fontos összetevői a részvétel (a kutasóiak bevonása) és a tájékoztatás. A hivatalos nyilvánosság és a háttérnyilvánosságok közelítésére, más szóval a falu vezetésének a mindennapokban való jelenlétére van szükség. Alapvető törekvésünk, hogy a község nyilvánosságának szintjén alakuljanak ki a modern kor követelményeinek, ugyanakkor a hagyományos, falusi életformának is megfelelő, előremutató, jó szokások. A közösségi elképzelések kimunkálásában, a döntések előkészítésében való részvétel biztosítása, a működő mechanizmusok kialakítása elsősorban a polgármester felelőssége. Másrészt a részvételi hajlandóság szokásaink, helyi demokratikus kultúránk függvénye. A tájékoztatásnak az érdemi eseményekre, konkrét elképzelésekre kell fókuszálnia. A tetten érhető szociális (és részben kulturális) feszültségek kezelése érdekében is elsődleges a személyes – és kölcsönös – tájékoztatás, ez kis falunkban megoldható.

9. Közteherviselés, adópolitika

A falu összközművessé válásával a falu fejlesztéséhez való lakossági hozzájárulások korszaka lejárt. A lakosságnak a közös kiadásokhoz való hozzájárulása (vö. a közteherviselés kialakult rendje) javuló adó- és díjfizetési hajlandóság mellett a jelenlegi formában és mértékben fenntartható. Az Önkormányzat felé fizetendő adók, díjak: kommunális adó, gépjármű adó, illetve vízdíj, szennyvízdíj (vagy talajterhelési díj). A vízvezetékre kapcsolt utcai közutakat az Önkormányzat fenntartja, de célja, hogy az elfogyasztott vízmennyiség után minden család egységesen, a tényleges (esetleg becsült) fogyasztás arányában fizessen díjat. Tudniillik a bokori vízmű fenntartása, finanszírozása jövőnk szempontjából stratégiai fontosságú. A csatornahálózatra való további rákötés ösztönzése az elkövetkező 4 évben megoldandó feladat. A kommunális adó rendelet megváltoztatása a szabályozás és a gyakorlat elcsúszása miatt 2011 végén indokolt. A lakhatási engedéllyel rendelkező épületek, mint ingatlanok után kivetjük és beszedjük az adót. A többi belterületi ingatlan után fizetendő adó mértékének meghatározása a képviselő-testületre vár. Túl az előbbi megfontolásokon, a lakosság anyagi terheinek növelése jelen gazdasági helyzetben nem elfogadható. A közteherviselés rendszerének alakításánál mindig alapvető szempont kell legyen az igazságosság.

10. Adósság- és vagyongazdálkodás, költségvetés

Teljes adósságállományunk 2010 októberében nagyságrendileg éves költségvetésünk főösszegével volt megegyező mértékű. A szennyvízberuházás kapcsán 2006-ban felvett 15 millió Ft-os hitelünk tókerésze az összegyűlt lakossági hozzájárulások betörlesztésével 4,5 millióra csökkent. Teljes tőketarozásunk a Bank felé összességében így is majdnem 10 millió Ft. Turistaházunkra 3 millió forintos jelzálogjog van bejegyezve, melynek törlesztése a

következő néhány év során bizonyosan nem lesz lehetőségünk. A bankhiteleken túli, szállítói és egyéb lejárt tartozások (összesen mintegy 13 millió Ft), bár folyamatosan csökkennek, még legalább egy-másfél évig jelentős, valódi kockázatot képviselnek. Adósságaink kezelésére formális és informális megállapodásokon, valamint folyamatos törlesztésen keresztül van lehetőség. A likviditás fenntartása, a működés finanszírozása az elkövetkező néhány évben csak nagy erőfeszítések és áldozatok árán, szigorú költséggazdálkodással garantálható. A forgalomképes vagyont az Önkormányzat az elmúlt években értékesítette. Ugyanakkor fenntartási költséget igénylő infrastrukturális vagyon jött létre. A kialakult helyzet ellenére – vagy éppen ezért – további vagyonértékesítéssel adósságot nem törlesztünk, működési forrást nem képezünk. A vagyon (ingatlan, ingóságok, szellemi vagyon) növekedése mindenekelőtt pályázatokból biztosítható. A képviselő-testület az önkormányzat 2011. évi költségvetésének kiadási főösszegét 59.792 ezer forintban, bevételi főösszegét 59.792 ezer forintban, ebből hiányának összegét 11.331 ezer forintban állapította meg, amelyből a működési hiány összege 8.213 ezer forint, a felhalmozási hiány összege 3.118 ezer forint.

11. Pályázati források

A pályázati forma az utóbbi években igen elterjedt. Pályázatot kell benyújtani közmunkások foglalkoztatására, kiegészítő állami támogatások igénylésére, stb. 2011-ben és 2012-ben kivételes lehetőséget nyújtanak az Új Széchenyi Terv már kiírt illetve a közeljövőben kiírásra kerülő pályázatai. 2013-ra a források valószínűleg elapadnak. Jelenleg két nagyobb pályázat fut. A 2010. évi esőzések nyomán szükségessé vált helyreállítási munkák elvégzésére a 6,6 millió Ft-os projekt (út aszfaltozása, patakmeder és átereszek rendbetétele) 2011. április közepe és május vége között valósul meg. Az önrész 600.000.- Ft. A TÁMOP pályázati projekt (45 millió Ft) előreláthatóan 2011 szeptemberében zárul. A „Közművelődés fejlesztés a Belső-Cserhátban” program településünket lényegében nem érinti, a gesztor szerepet szívességből vállaltuk el Bercel község kérésére. 2011 augusztusában a pályázat befejezése érdekében – várhatóan 3-6 hónapos időszak áthidalására – 10 millió Ft nagyságrendben hitelfelvételi kényszer keletkezik. A projekt előrehaladása – az állami szervek hibájából – eddig sem volt zökkenőmentes, egészen a legutolsó kifizetésig komoly kockázat áll fenn. A jövőben az uniós és egyéb pályázati konstrukciók paramétereinek, kockázatainak részletes feltárására van szükség. A megvalósítandó projekteket tervezni kell, közvetlen jóléti szempontok helyett gazdasági-befektetési megfontolásokat kell érvényesíteni. A tét Kutasó, a kutasói családok jövője. Minden esetben végiggondolandó a pályázati projektek összekapcsolása lakossági programokkal, kapcsolati háló kiépítésével, munkaalkalmak létrehozásával, a vállalkozók helyzetbe hozásával, egyéb távlati, stratégiai célok megvalósításával.

12. Együttműködés, partnerek

Térségi szinten az egyik leginkább kihasználatlan erőforrásunk a települések és egyéb szervezetek közötti együttműködés. A térségbe jutó források, bevételek növelése helyett sok esetben annak elosztása határozza meg gondolkodásunkat. Az együttműködések leginkább a költséghatékony kötelező feladatellátás, nem pedig az együttműködésben rejlő kreatív potenciál motiválja. Kutasó jövőjének mérföldköveit sikeres – pályázati, turisztikai, környezetvédelmi, stb. – együttműködéseink jelölhetik ki. Partnereink mindenekelőtt a szomszéd települések, a kutasói és a Kutasót kiszolgáló vállalkozások, szakemberek, valamint térségünkben betöltött szerepére tekintettel Pásztó város. Fontos partnerünk testvértelepülésünk, a székelyföldi Sepsiszentkirály, a Belső-Cserhát többi települése, Dr. Nagy Andor országgyűlési képviselőnk, a Cserhát Natúrpark Alapítvány, a Cserfa (Cserhát Falvak Szövetsége a Vidékért Közhasznú Egyesület), aktuális pályázati partnereink, érdekvédelmi szövetségek, különböző hivatalok, hatóságok, szakszolgálatok, közüzemi szolgáltatók, stb. Kutasó körüli kapcsolati háló kiépítésére törekszünk, különös figyelmet

fordítva a horizontális (nagyobb szabadságfokú, önkéntességen és kölcsönösségen alapuló) partnerségre. Társulásaink: Pásztó Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása, (belső ellenőrzés, alapfokú oktatás és nevelés, mozgókönyvtár, szociális alapellátás); „Belső-Cserhát” Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat (családsegítés, gyermekjóléti szolgálat); Műszaki Igazgatási Társulás, Szurdokpuszpöki; Bokor-Cserhátszentiván-Kutasó-Nógrádsipek Községek Körjegyzősége; Cserfa Egyesület; Cserhát Natúrpark Alapítvány; Novohrad-Nógrád Geopark.

13. Polgármesteri Hivatal

Hivatalunkat Dr. Kiss Tamás jogász, mint körjegyző vezeti. A kutasói Községháza hivatali helyiségként csak alkalmilag (polgármesteri fogadóóra pénteken 17⁰⁰ és 18⁰⁰ között, testületi ülés, vendégeink fogadása) működik. A Körjegyzőség székhelye Nógrádsipek. A cserhátszentiváni kirendeltség 2 teljes állású munkatársa 3 község – Bokor, Cserhátszentiván és Kutasó – ügyeivel egyaránt foglalkozik, nagy igyekezettel és elkötelezettséggel. Háttérmunkákat kollégák Nógrádsipeken végeznek el. A jegyző rendszeren heti egy alkalommal (csütörtökön), a polgármester alkalmilag dolgozik és érhető el a kirendeltségen, de telefonon és email-ben szükség esetén rendelkezésre állnak, és természetesen a Hivatal címén postai úton is elérhetőek. A Hivatal munkatársai túlterheltek, emiatt az ügyek intézése időben csúszik, a kevésbé fontosnak tartott ügyekre nem marad idő és energia. A munkamenetet az időpontok tartásának kényszere határozza meg. Ez az állapot hátrányos helyzetünkből fakad, egyszersem azt konzerválja. További 1-2 fő alkalmazására lenne szükség. Forrásunk erre nincs, a Körjegyzőség finanszírozása így is nehézségekbe ütközik.

Gazdálkodási stratégia 2011-2014

A helyzetelemzésben rögzített értékek és egyéb horgonypontok alapján az Önkormányzat négy éves gazdálkodási stratégiája pontokba szedve a következőképpen foglalható össze:

1. A 2010-ben hivatalba lépett vezetésnek – Kutasó jelenlegi pénzügyi, gazdasági és szociális helyzetében – a fizetőképesség megtartása, a pénzügyi helyzet stabilizálása az elsődleges feladata. Ez az adósságok törlesztését és menedzselését, valamint szigorú költséggazdálkodást jelent. 2012. második feléig komoly pénzügyi kockázatokkal, időről időre előálló likviditási nehézségekkel számolunk.
2. Az előttünk álló években a lakosságra többlet terheket rakni bizonyosan nem lehet. A közteherviselés rendjének nyugvópontra jutása a 2011. év végéig megoldható. A rendeletalkotást lakossági programokkal célszerű előkészíteni, kombinálni. A következetesség és a kiszámíthatóság várhatóan jótékony hatással lesz az adó- és díjfizetési hajlandóságra.
3. Természeti, környezeti erőforrásaink, értékeink védelme nagyobb időtávlatban gondolkodva stratégiai fontosságú. Ezen a téren odafigyeléssel, lakossági programokkal, partnerek és pályázati pénzek bevonásával, kisebb, egymásra épülő lépésekkel haladunk előre.
4. Gazdaságunk „motorjainak” beindítása, I. fázis: Először a vendégforgalom növelésére, az idegenforgalmi szolgáltatásokra épülő gazdálkodói tevékenység feltételeinek megteremtésére koncentrálunk, és egymást tervszerűen követő, kis lépésekkel építkezünk (lakosság bevonása, kapcsolt szolgáltatások, partnerek, infrastruktúra, információs központ, image, stb.). Folyamatos munka, 2011-2012.

5. Gazdaságunk „motorjainak” beindítása, II. fázis: A szükséges előfeltételek megteremtése után, pályázati pénzek bevonásával alapvonalában idegenforgalmi profilú önkormányzati vállalkozás elindítása és működtetése 2012-től.

6. Pályázati tevékenységünk elsősorban komplex, tudásintenzív, gazdálkodói-befektetési szemléletű projektek megvalósítására fog irányulni, melyek együtt járnak lakossági szolgáltatásokkal, kistermelőink, vállalkozóink helyzetbe hozásával, munkaalkalmak létrejöttével. Már 2011-ben be kell nyújtanunk pályázatot, ez egy ökológiai (természetvédelem, környezettudatosság, életmód, energiahatékonyság) program lehet. Második nagyobb pályázatunk az idegenforgalom jövedelmezőségét célozhatja.

7. Hangsúlyt kell fektetnünk a kis falunk iránti kötődés, a közös jövőnk iránti komoly elköteleződés erősítésére, fenntartására. A hagyományok tisztelete és ápolása mellett a külvilág, a másság iránti nyitottságra. Ez nem lebecsülendő stratégiai fontossággal bír.

Kutasó, 2011. március 29.

Takács Gábor
polgármester